

Českosaské
ŠVÝCARSKO

ZPRAVODAJ SPRÁVY NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

ČESKÉ ŠVÝCARSKO

PROSINEC 2025 | 24. ROČNÍK | 2/2025

www.npcs.cz

Obsah

4-5

Osobnosti | Významné návštěvy v Národním parku České Švýcarsko: hejtmán, ministři životního prostředí i prezident

5-6

Požární prevence | Požární prevence v Českém Švýcarsku: z povinného minima na špičkovou úroveň

7-8

Pro návštěvníky | Cesty a zařízení pro návštěvníky: každodenní práce i velké investice

9

Junior Ranger | JUNIOR RANGER – dobrodružství v srdci přírody

10-11

Fotoreportáž | Fotografické ohlédnutí Správy Národního parku České Švýcarsko za jubilejním rokem 2025

12-13

Ekologická výchova | Národní park dlouhodobě realizuje ekovýchovné aktivity z desítek projektů

14

Příroda NP | Požářiště žije!

15

Výročí 25 let | Národní park oslavil 25. narozeniny

16

Informace | Vědci jednali v Českém Švýcarsku o roli požárů v přírodě

17

Informace | Ze života jelenů a vlků: exkurze v rámci projektu Interreg REDEMA

18

Okénko do minulosti | Saula u Dolní Chřibské

Pravčická brána. © Václav Sojka

Úvodní slovo

Vážené čtenářky a čtenáři, vážení přátelé národního parku,

Jubilejní rok 2025 je za námi. Připomněl nám, jak pevnou součástí celého regionu se náš stále nejmladší Národní park České Švýcarsko stal. Zpravodaj, který právě držíte v rukou, je letným ohlédnutím za uply-

nulými měsíci. Nemůže být úplně, zachytit veškeré dění a všechny události by jednoduše nebylo možné.

Naše práce se neodehrává jen v kancelářích, ale především venku, v terénu. Pečovali jsme o cesty, obnovovali poškozená místa, pokračovali v hledání dalších řešení situací, které nastaly v souvislosti s nedávnou kůrovcovou gradací i velkým požárem.

Realizovali jsme však také celou řadu akcí pro veřejnost a setkávali se s mnoha lidmi, kteří jsou s krajinou úzce spojeni. Velmi si všech těchto setkání vážíme – ať už to byla setkání s obyvateli, významnými osobnostmi, odborníky nebo návštěvníky, kteří k nám dorazili za inspirací i odpočinkem.

Při ohlédnutí vidíme celou řadu splněných úkolů a příslibů. Mnoho vytyčených cílů však ještě leží před námi. Do roku 2026 vstu-

pujeme s celou řadou plánů, které zdaleka přesahují rámec běžné údržby území národního parku a jeho infrastruktury. Souběžně s ochranou zdejší cenné přírody přikročíme k dalšímu zkvalitňování návštěvnického zážitku tak, abychom i nadále rozvíjeli možnosti kvalitního, bezpečného a zároveň k přírodě šetrného poznávání národního parku.

Přejeme vám šťastné vykročení do nadcházejícího roku 2026. Ať je zdravý, úspěšný a plný dobrých setkání. Ať je pro vás Národní park České Švýcarsko i nadále místem radosti, inspirace a krásných prožitků!

S úctou

Ing. Petr Kríž
ředitel Správy NP České Švýcarsko

Prezident republiky Petr Pavel se v doprovodu ředitele Správy NP České Švýcarsko Petra Kříže během šestikilometrové túry seznámil s postupnou obnovou krajiny na rozsáhlém požářišti. © Jakub Juda

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V NÁRODNÍM PARKU: Hejtman, ministři životního prostředí i prezident

Jubilejní rok 2025 přivedl do Národního parku České Švýcarsko několik významných návštěv představitelů české i saské veřejné správy. Jejich společným zájmem byly obnova krajiny po požáru z roku 2022, rozvoj protipožárních opatření, spolupráce v přeshraniční krajině Labských pískovců i úspěchy, kterých se v národním parku za poslední roky podařilo dosáhnout. Chronologicky první návštěvu uskutečnil v dubnu hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec, v červenci se zde setkali ministři životního prostředí Česka a Saská a sérii završila říjnová návštěva prezidenta České republiky Petra Pavla.

Hejtman Richard Brabec: Zájem o protipožární opatření a obnovu lesa

Jako první v loňském roce navštívil národní park hejtman Ústeckého kraje Richard Brabec. Za doprovodu ředitele správy parku Petra Kříže a dalších pracovníků se seznámil s aktuálním stavem obnovy lesa, a to jak po kůrovcové gradaci, tak i po rozsáhlém požáru. Hlavní pozornost však věnoval protipožárním opatřením, která park v posledních letech zásadně posílil.

V době návštěvy byly novinkami v prevenci příprava stanice pro bezprostřední vzlet

dronu vybaveného infrakamerou, ucelený systém protipožárních vodních vaků, pracovníci správy parku prezentovali také již zavedená opatření, kterými jsou mobilní aplikace pro hasiče usnadňující orientaci ve skalnatém terénu, vzdouvací přepážky na drobných vodních tocích pro snazší čerpání hasební vody, protipožární semaforey zaměřené na řízení návštěvnosti v obdobích zvýšeného požárního rizika a další opatření. Hejtman se zajímal jak o zkušenosti s funkčností těchto prvků, tak o udržitelnost jejich financování a další rozvoj. Závěr návštěvy patřil prohlídce nově ote-

vřené vyhlídkové plošiny Fénix na Mlýnské stezce, která se stala jedním z nových symbolů obnovy území.

Ministři životního prostředí: Česko-saská spolupráce, obnova území a návrat Edmundovy soutěsky

V polovině července navštívil České Švýcarsko ministr životního prostředí České republiky Petr Hladík, který svůj celodenní program zahájil v Hřensku společným jednáním se saským ministrem životního prostředí Georgem-Ludwigem von Breitenbuchem. Hlavními tématy byly ochrana přírody v přeshraničním území Českosaského Švýcarska, ale také záležitosti nadregionální, jako klimatické výzvy, otázky těžby lithia či plánované vyhlášení CHKO Krušné hory. Oba ministři ocenili úzkou a dlouhodobou spolupráci mezi správami obou národních parků.

>

- > Součástí programu bylo také slavnostní znovuotevření Edmundovy soutěsky, která byla po požáru v roce 2022 více než dva roky uzavřena. Po řadě opatření ke snížení bezpečnostních rizik, přijatých správou národního parku a obcí Hřensko ve vzájemné spolupráci, je nyní soutěska opět přístupná, i když prozatím v omezeném režimu.

Ministr Hladík navštívil také Krásnou Lípou, kde podepsal memorandum o financování Domu Českého Švýcarska, a dále přehradní nádrž v Kyjově, zrekonstruovanou i díky podpoře Ministerstva životního prostředí. Nádrž dnes hraje výraznou roli jak v ekologické stabilizaci území, tak jako důležitý zdroj vody pro případné hašení požárů.

Prezident Petr Pavel: obnova požářiště i moderní protipožární technologie

Sérii významných návštěv uzavřel v říjnu prezident České republiky Petr Pavel. Ten se během šestikilometrové túry seznámil s postupnou obnovou krajiny na rozsáhlém požářišti, kterým jej provázal ředitel Správy Národního parku České Švýcarsko Petr Kříž. Prezident se zajímal o dynamiku přirozené obnovy lesa, o biologické procesy navazující na požár i o dlouhodobé cíle péče o území.

Součástí programu byla také ukázka pilotování protipožárních dronů, které pracovníci správy parku dokáží provozovat prakticky odkudkoli, kde je k dispozici mobilní internetové připojení. Prezident navštívil rovněž vyhlídkovou plošinu na Mlýnské stezce, kde si prohlédl výstavu velkoformátových fotografií „Jako bájný Fénix“ fotografa Václava Sojky, reflektující proměnu krajiny po požáru.

Dlouhodobá podpora práce správy parku

Letošní návštěvy významných osobností ukázaly, že se Národní park České Švýcarsko stal důležitým příkladem obnovy síly přírody na území, kde historicky došlo k rozsáhlým lidským zásahům do složení lesních porostů. Kromě přirozené obnovy lesa Správa

Národního parku České Švýcarsko mohla také prezentovat rozsáhlá opatření, která přijala v rámci prevence nepříznivých situací, od požární prevence až po snižování rizik pro obyvatele regionu či návštěvníky, vyplývajících ze samotného charakteru pískovcové krajiny. Zájem představitelů státu i regionu potvrdil, že ochrana zdejší jedinečné krajiny má jejich širokou podporu.

Správa Národního parku České Švýcarsko děkuje všem partnerům – státním, krajiským i místním – za dlouhodobou spolupráci a podporu, která je pro úspěšnou obnovu i ochranu mimořádného území Českého Švýcarska nezbytná.

Tomáš Salov

Pracovníci správy parku představili prezidentovi republiky Petru Pavlovi a jeho doprovodu také obsluhu dronové techniky, která je využívána k požární prevenci. © Tomáš Salov

POŽÁRNÍ PREVENCE V ČESKÉM ŠVÝCARSKU – Z POVINNÉHO MINIMA NA ŠPIČKOVOU ÚROVEŇ

Od velkého požáru v oblasti Hřenska uplynuly tři roky, během kterých se v mnoha diskusích opakovaně objevovala otázka, zda mohlo dojít ze strany správce území, kterým je Správa Národního parku České Švýcarsko, k zásadním pochybením v oblasti požární prevence. Některé formálně vedené spory nejsou ještě uzavřeny, rok 2025 však přinesl jeden zcela zásadní závěr – došlo k pravomocnému uzavření přestupkového řízení vedeného proti Správě Národního parku České Švýcarsko Hasičským záchranným sborem. Jeho výsledkem bylo, že správa národního parku v době požáru v roce

2022 neporušila předpisy požární prevence v lese. Jinými slovy – zákonné povinnosti byly splněny.

To však v žádném případě neznamená, že by správa národního parku zkušenost s rozsáhlým požárem nereflektovala. Naopak, systém požární prevence v posledních třech letech posunula na zcela novou úroveň, jen obtížně srovnatelnou s úrovní prevence u jiných vlastníků lesa v Česku. Správa parku posílila technické i personální zajištění, spolupráci s hasičskými sbory i dalšími partnery. Dnes platí, že požární pre-

vence v národním parku je na úrovni, která zdaleka přesahuje to, co vyžadují zákony. A systém prevence je správou parku nadále rozvíjen.

Stávající opatření: Těžby, výsadby, voda i protipožární semafor

První rozšířená opatření byla realizována v následujícím roce po velkém požáru. Na základě studie zpracované Ústavem pro výzkum lesních ekosystémů byly zahájeny těžby v bezprostředním okolí obcí. Ty jsou dnes z velké části dokončeny, a to včetně

Pokračování na str. 6 >

> Pokračování ze str. 5
výsadeb dřevin na uvolněných plochách. Výsadby zahrnují především buky a duby, neboť tyto porosty během požáru prokázaly značný tlumivý efekt při šíření ohně. V budoucnu tedy nedávno vytěžené plochy mají mít ochranný význam.

Nedostatek vody je pro pískovcovou krajinu Českého Švýcarska charakteristický. Na více místech správa parku po dohodě s hasiči rozmístila zásobníky na vodu, včetně speciálních velkoobjemových vaků, které pojmu od 50 do 100 tisíc litrů vody. Mají sloužit především pro prvotní zásah, než hasiči sestaví vedení hasební vody. Posíleno je také vybavení terénních pracovníků správy parku, a to od malých zádovků vaků na vodu až po specializované vybavení v podobě čtyřkolky s hasičskou nástavbou.

V uplynulých letech se osvědčil také takzvaný protipožární semafor, tedy systém průběžného řízení pohybu návštěvníků národního parku, v závislosti na stupni požárního nebezpečí vyhlášeném Českým hydrometeorologickým ústavem. Vyhlásování nočního zákazu vstupu do lesa při zvýšeném požárním nebezpečí a další omezení pohybu na značené turistické trasy v případě vysokého stupně mimo jiné pomáhají lépe upozornit návštěvníckou veřejnost na hrozby, které vyplývají z rozdělování ohně v přírodním prostředí. V roce 2025 protipožární semafor sepnul dvakrát, poprvé již v dubnu, podruhé koncem června.

Nové opatření: Namísto hlídek drony s infrakamerou

Velký pokrok v požární prevenci učinila správa parku pořízením dronových stanic umístěných na dvou lokalitách, v jižní a severní části národního parku. Drony, které lze ovládat prakticky z jakéhokoli místa se silným internetovým připojením, v roce 2025 nahradily monitorovací hlídky, tedy pracovníky, kteří se v rizikových obdobích dvakrát za den museli vydat na místo s dalším rozhledem a zkontrolovat, zda odkud z lesa nestoupá kouř. Tuto kontrolu nyní mohou provést mnohem efektivněji od počítače.

Drony vybavené termokamerou a softwarem pro detekci možného kouře umožňují provést velmi rychlou kontrolu, o jaký zdroj se případně jedná, operátor může mnohem rychleji vyhodnotit, jak závažná situace nastala. Navíc je možné území zkontrolovat v podstatě kdykoli. Pracovníci, kteří drží pohotovost, mohou s dronem vzlétnout do několika minut. V uplynulém roce složky záchranného systému opakovaně podporu operátorů dronů z řady správy parku využily, a to nejen k určení polohy zdroje kouře. Pracovníci parku s drony vzlétli i při hledání ztracených osob.

V případě požáru se pak dronová technika osvědčila při ostrém zásahu během loňského požáru v Purkartickém lese. Místo, kde hoří, pracovníci správy detekovali v řádu minut po nahlášení kouře všímavými návštěvníky. Díky tomu se oheň v suchém porostu nestihl rozšířit směrem k chatám Na Tokáni a zásah hasičů byl rychlý a efektivní.

Dronoví operátoři správy parku podpořili hasiče i během zásahu mimo území národního parku. V dubnu asistovali hasičům při požáru travního a lesního porostu u obce Vysoká Lída. Tento požár se podařilo uhasit asi hodinu a půl po ohlášení, přičemž letecký přehled z dronu pomohl určit nejrizikovější místa k dohašení.

Aby požáry v krajině nevznikaly, musí se zodpovědně chovat všichni. Strážci přírody stále nacházejí alarmující množství nelegálních ohnišť – jak v lesích, tak i v ostatní krajině. Jako například toto, založené v Rynartících uprostřed suchého sena. © Tomáš Salov

Požární prevence: Musí se podílet všichni

Požární semafor přepíná v posledních letech na zvýšený stupeň běžně, do budoucna se budou vracet i roky, kdy přepne na vysoký stupeň rizika. Opatření v terénu, hlídková činnost, hasičská cvičení i mnoho dalších preventivních kroků jsou mimořádně důležitosti. K neméně důležitým složkám prevence však patří spolupráce a ohleduplnost veřejnosti i opatření prováděná na straně obcí. Vyplyvá to, mimo jiné, z loni zpracované Studie zdolávání požárů na území Národního parku České Švýcarsko. Ta obsahuje nejen doporučení, jaká opatření mají být přijata přímo národním parkem, ale také další doporučení, například pro majitele nemovitostí v blízkosti lesa či pro obce, ve smyslu zřízení jednotek sboru dobrovolných hasičů.

Skutečnost, že riziko požárů přichází nejen s obdobími sucha, ale také s lidmi, výmluvně dokumentují nálezy ohnišť v krajině. Díky profesionální strážní službě národního parku je jich méně přímo v národním parku, alarmující jsou však nálezy na území chráněných krajinných oblastí. Strážci přírody jen v loňském roce likvidovali více než 200 opuštěných ohnišť, z nichž některá byla nalezena ještě v horkém stavu. I proto se správa národního parku po boku opatření v terénu trvale věnuje komunikaci tématu požární prevence směrem k místní i vzdálenější veřejnosti.

Tomáš Salov

Vyhledávka Fénix na Mlýnské cestě slouží veřejnosti od jara roku 2025. © Tomáš Salov

CESTY A ZAŘÍZENÍ PRO NÁVŠTĚVNÍKY – KAŽDODENNÍ PRÁCE I VELKÉ INVESTICE

I rok 2025 opět ukázal, jak rozmanitá a náročná je péče o cestní síť v Národním parku České Švýcarsko. Jeho správa se dlouhodobě stará o síť zhruba 300 kilometrů cest, turisticky významných tras i pěšin, které slouží nejen návštěvníkům, ale i záchranným složkám a všem, kdo pracují ve zdejších komplikovaném terénu. Pokud vezmeme v potaz i péči o areály turistických cílů, drobná zařízení sloužící návštěvníkům k odpočinku, naučné stezky a areály či rozličná bezpečnostní opatření prováděná ku prospěchu místních obyvatel i návštěvníků, získáme i přesnější představu o značných objemech práce, které je nutné na území národního parku průběžně vykonávat.

Velké projekty: Nová vyhlídka a rekonstrukce historického mostu

Mezi nejvýraznější loňské události patřilo otevření nové vyhlídkové plošiny Fénix na Mlýnské stezce u Mezné, která návštěvníkům nabízí výborný pohled na Pravčickou bránu a obnovující se požářiště. Plošina vznikla na místě dřívějšího, provizorně zřízeného vyhlídkového místa. Jejím moderní pojetí umožňuje pohodlný přístup nejen pěším turistům, ale také cyklistům či lidem s pohybovým hendikepem. Nová vyhlídková plošina, vybavená také trvalou výstavou velkoformátových fotografií věnovaných obnově ploch zasažených požárem roku 2022, byla veřejností přijata velmi pozitiv-

ně a rychle se stala vyhledávaným návštěvníckým cílem.

Další zásadní investicí byla oprava historického klenutého mostku u Královského smrku. Mostek je důležitou stavbou na cestě z Jetřichovic k Dolskému mlýnu. Most z počátku 20. století byl citlivě zrekonstruován tak, aby mu byla kromě stability navržena i jeho původní podoba. Stavební práce byly prováděny nejen s ohledem na zranitelné přírodní prostředí v okolí říčky Kamenice, ale také s ohledem na potřeby návštěvníků. Po dobu rekonstrukce byla přes říčku umístěna provizorní dřevěná lávka, která umožnila probíhající stavbu obejít.

Stovky drobných, ale nezbytných zásahů

Vedle velkých projektů tvoří základ práce správy parku průběžná údržba cestní sítě. Rozsáhlý cestní systém je kontrolován – v závislosti na významu konkrétní cesty – v pravidelných intervalech, ale také po každé významné povětrnostní události. Po provedených kontrolách jsou z cest následně odstraňovány popadané stromy, spadlé kameny či sesuvy nebo další překážky. Jedná se obvykle o desítky různých rozsáhlých zásahů měsíčně. Dle potřeby je také vyspravován povrch cest a vzácností nebývají ani rozsáhlejší opravy. Údržba se nevyhýbá ani cestám, které jsou pro návštěvníky z bezpečnostních důvodů přechodně uzavřeny. Jsou zachovávány průchodné pro složky záchranného systému a technicky v takovém stavu, aby bylo snadné je návštěvníkům zprovoznit, jakmile rizika vyplývající z jejich okolí poklesnou na přijatelnou úroveň.

Návrat cyklotrasy 3030 a příprava dalších

Dobrym příkladem návratu turistického

Pokračování na str. 8 >

> *Pokračování ze str. 7*
označení a následné další údržby je cyklotrasa číslo 3030 vedoucí od Mezní Louky skrz Hluboký důl k České silnici. Právě pro cyklisty byla po kůrovcové gradaci několik let uzavřena. Po provedení bezpečnostních těžeb bylo možné trasu znovu otevřít. Ve zhruba 150 metrů dlouhém úseku, kde trasa protíná cenný biotop, již téměř všechny odumřelé stromy podlehy spontánnímu rozpadu a cyklisté jím s opatrností mohou projet. Na podzim byl zároveň zrekonstruován úsek této trasy mezi Mezní Loukou a odbočkou k Malé Pravčické bráně. Oprava zahrnovala odfrézování rozpadajícího se asfaltového povrchu, vytvoření nové krajnice a položení nového asfaltu. Oprava byla provedena při zachování průchodnosti pro návštěvníky.

Bezpečnostní zásahy v Kyjovském údolí

Hned dva bezpečnostní zásahy byly na podzim zrealizovány v oblasti Kyjovského údolí, konkrétně ve svazích nad cestou ke skal-

nímu útvaru Klenotnice a nad cestou vedoucí z údolí na Kyjovský hrádek. Těžby ohrožujících souší u pěšiny do Klenotnice byly provedeny s využitím lezecké techniky a vyžádaly si krátkodobou uzavírku trasy. Pro nemožnost uložení většího množství pokácených kmenů v úzkém skalnatém údolí byla dřevní hmota odvezena s využitím vyvážecí soupravy, následovala oprava pracemi narušeného povrchu cesty.

V případě cesty na Kyjovský hrádek musela být provedena sanace nestabilního skalního bloku, který by v případě pádu mohl vážně ohrozit návštěvníky. Objemný kámen pracovníci skalní čtyři rozbouřili na menší kusy, které pak z místa odstranili. Řízený shoz kamene v úvahu nepřipadal kvůli možnosti rozsáhlého poškození pěšiny vedoucí pod ním.

Přeshraniční stezka – nové propojení národních parků

Po důkladném vyhodnocení potřeb návštěv-

níků i vlivu na chráněnou přírodu národních parků České a Saské Švýcarsko vystavěla správa českého národního parku spojovací cestu od žlutě značené trasy ze saské Schmilky na Velký Winterberg přes Dlouhý roh na české straně směrem k Hřensku. V národních parcích mimo jiné propojí dva naučné areály, Cestu do divočiny (Weg zur Wildnis) v Saském Švýcarsku a vyhlídkovou plošinu Fénix na české straně. Slavnostní otevření nové trasy je naplánováno na jaro 2026, průchodu po trase však nic nebrání již nyní.

Stále znovu: Rok plný práce

Péče o cestní i další infrastrukturu národního parku není jednorázový úkol. Probíhá nepřetržitě na celém území národního parku, někdy nenápadně, jindy kvůli většímu rozsahu pozorovatelně. Ani v nadcházejícím roce tomu nebude jinak. Další záměry jsou již připraveny k realizaci a nepochybně o nich přineseme informace v dalších vydáních Zpravodaje České Švýcarsko.

Tomáš Salov

Revitalizace potoku u České silnice.
Václav Sojka

Sanace skalního bloku v Kyjovském údolí.
Marek Král

Vyhlídka Fénix. Tomáš Salov

Výstava na vyhlídce Fénix. Tomáš Salov

Rekonstrukce historického mostu u Dolského mlýna. Marek Král

Momentky z celoroční činnosti oddílu Ranger. Jarmila a Jakub Judovi

JUNIOR RANGER – DOBRODRUŽSTVÍ V SRDCI PŘÍRODY

Přírodovědný oddíl Junior Ranger, působící v Krásné Lípě pod záštitou Správy Národního parku České Švýcarsko a Českým svazem ochránců přírody Netopýr, hledá nové členy, nováčky i zkušené dobrodruhy, ve věku od 8 do 13 let, kteří chtějí poznat přírodu kolem nás.

Kdo jsme?

Jsme parta vedoucích, instruktorů a dětí, kteří společně podnikají výpravy za dobrodružstvím do národního parku i mimo něj. Oddílové schůzky máme každý týden v úterý a ve středu (vždy od 15:30 do 17:00) v Krásné Lípě na Správě Národního parku České Švýcarsko a ke svým schůzkám využíváme Plšíkovu učebnu i zahradu.

Co na schůzkách děláme?

Kromě her, které nesmí v oddíle chybět, se učíme o přírodě. Poznáváme zvířata i rostliny kolem nás. Věnujeme se také tábornickým dovednostem, a tak se u nás každý člen naučí postupně používat buzolu i mapu, nůž a sekeru, ale také uzlovat, psát v morseovce či šifrovat text pomocí polského kříže, znát souhvězdí naší noční oblohy a mnoho dalšího.

Náš oddíl není jenom o schůzkách!

Na schůzkách si hrajeme a učíme se. Ale schůzky nejsou jedinou náplní našeho oddílu. Velmi rádi podnikáme jednodenní i vícedenní výpravy za poznáním. Mladší děti z oddílové družiny podnikají nejprve se svým vedoucím jednodenní výpravy a ty starší, když už mají spacák, dobrý batoh a další vybavení, vyrazí s námi na vícedenní výpravy. To nejdůležitější nás ale čeká v červenci, kdy vyrazíme s celým oddílem na tří-týdenní stanový tábor na naši táborovou základnu. Tři týdny pro instruktory a dva týdny pro děti plné táborových dobrodružství, při nichž si sami vaříme, stavíme stany, latríny i kuchyň. Ale především: vyrazíme v rámci celotáborových her do starověkého Řecka, Tolkienovy Středozemě, na Pandoru a do mnoha dalších světů, abychom tam bojovali po boku dobra proti zlu.

Zaujali jsme vás?

Zavolejte nebo napište vedoucím oddílu pro více informací:

Jakub Juda, vedoucí středeční družiny oddílu pro děti od 11 let, j.juda@npcs.cz, 737 276 863

Jarmila Judová, vedoucí úterní družiny oddílu pro děti od 8 do 10 let, j.judova@npcs.cz, 775 552 790

Nové členy oddílu přijímáme nejprve na zkoušku bez poplatku. Každý si tak může činnost oddílu vyzkoušet nanečisto a po dvou či třech schůzkách se rozhodnout, jestli chce do oddílu chodit. Teprve potom je nutné uhradit roční příspěvek ve výši 300 Kč (v ceně je odpovědnostní pojistka vedoucích oddílu a úrazová pojistka členů oddílu).

Schůzky oddílu se konají na této adrese: Správa NP České Švýcarsko, Pražská 457/52, 407 46 Krásná Lípa.
Více informací o Junior Rangerech najdete na www.npcs.cz/junior-ranger

FOTOGRAFICKÉ OHLÉDNUTÍ SPRÁVY NÁRODNÍHO PARKU >

1 OPRAVA HISTORICKÉHO MOSTU U LOUKY U DOLSKÉHO MLÝNA (ČERVENEC)

Opravili jsme pro vás historický most z roku 1903 přes řeku Kamenici u Dolského mlýna. Marek Král

2 FOTOGRAFICKÉ VÝSTAVY PŘÍBĚH LESA A PRO LIDI I PRO PŘÍRODU (KVĚTEN)

V průběhu roku jsme putovali s našimi osvětovými výstavami velkoformátových fotografií regionem Českého Švýcarska. Na fotografii můžete vidět výstavu „Příběh lesa – neodcházím, jen se měním“ na hrázi rybníka v Doubíci. Dana Štefáčková

3 SLAVNOSTNÍ OTEVŘENÍ VYHLÍDKOVÉ PLOŠINY NA MLÝNSKÉ STEZCE (DUBEN)

Slavnostně jsme pro návštěvníky uvedli do provozu vyhlídkovou plošinu na Mlýnské stezce s výhledem na Pravčickou bránu a s výstavou velkoformátových fotografií s tématem obnovy požářiště „Jako bájný Fénix“. Tomáš Salov

4 INSTAGRAMOVÝ ÚČET (KVĚTEN)

Od roku 2025 nás najdete také na Instagramu na adrese: www.instagram.com/np_ceskesvy-carsko. Marek Král

5 POKRAČOVALI JSME V PROTIPOŽÁRNÍCH OPATŘENÍCH (DUBEN)

Po celý rok jsme pokračovali v našich protipožárních opatřeních. Na fotografii vidíte instalaci nového vaku s vodou, který jsme umístili na okraji národního parku nedaleko Brtníků. Jakub Juda

6 V ČESKÉM ŠVÝCARSKU SE VYLÍHLO VÍCE NEŽ 13 MLÁDĚT (ČERVENEC)

V Českém Švýcarsku se letos vylíhlo více než 13 mláďat ohrožených sokolů, čápů a výrů. Na fotografii je krmení mláďat čápů černých na jejich skalních hnízdě. Václav Sojka

7 KONCERT PRO LIDI I PŘÍRODU (ČERVEN)

Spolu s městem Krásná Lípa jsme při příležitosti 25. narozenin Národního parku a 155 let od povýšení města Krásná Lípa uspořádali pro veřejnost v krásnolipském kostele koncert Varhana Orchestrovíče Bauera. Marek Král

8 BOJOVALI JSME S POŽÁREM (ČERVEN)

Opět jsme museli spolu s hasiči kvůli neukázněným návštěvníkům bojovat s požárem. Letos se nám díky naší dronové stanici podařilo lokalizovat místo požáru během několika málo minut od nahlášení kouře. Břetislav Jemelka

9 SPOLUPRACOVALI JSME S REGIONÁLNÍMI VÝROBCI (ČERVENEC)

V letošním jubilejním roce jsme opět spolupracovali s regionálními výrobci. Spolu s Nobilis Tilia a Good Sailors jsme se pustili například do vytvoření a výroby Vůně Českého Švýcarska, kterou jste si mohli koupit v informačních střediscích v regionu nebo si ji můžete objednat na www.ceskeparky.cz. Good Sailors

> ČESKÉ ŠVÝCARSKO ZA JUBILEJNÍM ROKEM 2025

10 USKUTEČNILI JSME DNY LESNÍCH ŘEMESEL (SRPEN)

Jako každý rok i letos jsme pro veřejnost připravili a realizovali s Etnologickým ústavem Akademie věd ČR oblíbené Dny lesních řemesel. Marek Král

11 ZAJISTILI JSME BEZPEČNOST TRASY V HLUBOKÉM DOLE

Plníme sliby. A tak jsme vrátili cyklostezku č. 3030 do Hlubokého dolu ihned poté, co jsme zde nechali vyvíjet přírodu jejím vlastním tempem. Tím jsme jí dali čas na zotavenou. Díky vaší trpělivosti jsme nemuseli bezpečnost návštěvníků zajišťovat pomocí velkých těžeb. Marek Král

12 NOVÁ PĚŠÍ PŘESHRAŇNÍ TRASA, KTERÁ SPOJUJE DVA NAUČNÉ AREÁLY

Spolu se Správou Národního parku Saské Švýcarsko jsme pro návštěvníky připravili novou pěší trasu, která propojí dvě naučné lokality – vyhlídkovou plošinu na Mlýnské cestě s fotografickou výstavou „Jako bájný Fénix“ u obce Mezná na české straně a naučnou stezku Weg zur Wildnis v Sasku. Marek Král

13 USKUTEČNILI JSME ÚKLIDOVÉ AKCE (DUBEN, ZÁŘÍ)

Na jaře a na podzim jsme uskutečnili úklid řeky Kamenice. Nejprve řeku Kamenice, která přitéká do národního parku od města Česká Kamenice, a potom i té druhé, tedy Chřibské Kamenice, které přitéká od Všemil. Marek Král

14 USPOŘÁDALI JSME PŘES 50 AKCÍ A EXKURZÍ PRO VEŘEJNOST

Pro místní i přespolní jsme uskutečnili více než 50 akcí a exkurzí, v nichž jste s námi mohli poznávat přírodní i historické dědictví našeho regionu. Marek Král

15 PROVEDLI JSME NÁRODNÍM PARKEM PREZIDENTA PETRA PAVLA (ŘÍJEN)

V říjnu zavítal do národního parku prezident České republiky Petr Pavel. Během šestikilometrové túry jej provedl obnovujícím se požářištěm ředitel Správy NP Petr Kříž. Václav Sojka

16 LOUKY PLNÉ ŽIVOTA (KVĚTEN)

Louky plné života se vrací do Českého Švýcarska. Díky vašim nákupům na www.ceskeparky.cz se nám daří realizovat projekty na ochranu přírody společně s vámi. V letošním roce jsme tak mohli vysít ve Vysoké Lípě květnatou louku ze semínek, která jsme nasbírali v našem regionu v předchozím roce. Marek Král

17 JUNIOR RANGER (ČERVENEC)

Pro děti z regionu vedeme při Správě NP spolu s Českým svazem ochránců přírody Netopýr přírodovědný oddíl Junior Ranger. Na fotografii jsou děti z oddílu na stanovém táboře a připravují si svou snídani. Jakub Juda

18 PLŠÍKOVÁ UČEBNA A ZAHRADA (ŘÍJEN)

V Plšíkové učebně i v Plšíkové zahradě v Krásné Lípě jsme pokračovali ve vzdělávání učitelů i v ekovýchovných programech pro školní kolektivy a osvětových akcích pro veřejnost. Marek Král

Texty připravil Jakub Juda

Exkurze do fluoritových dolů. © J. Kašpar

NÁRODNÍ PARK DLOUHODOBĚ REALIZUJE EKOVÝCHOVNÉ AKTIVITY Z DESÍTEK PROJEKTŮ

Na ekovýchovné aktivity pro děti i dospělé v regionu Českého Švýcarska získala Správa NP České Švýcarsko od roku 2018 v rámci **Národního programu Životní prostředí** už přes **15 milionů Kč**.

Tyto prostředky jdou na řadu konkrétních a hmatatelných výstupů, které využijí hlavně místní děti, dospělí, ale i pedagogové. Některé z aktivit míří ale také na turisty a jejich osvětu, aby se k přírodě Národního parku České Švýcarsko během své návštěvy chovali s respektem.

Na rozdíl od projektů, během kterých se postaví nová budova nebo opraví cesta, nejsou mnohdy výstupy těchto menších neinvestičních projektů tak vidět a jejich dopady se poznají až za řadu let.

To, jestli ekovýchovnými aktivitami dojde ke změně postojů budoucích generací k přírodě, závisí i na řadě dalších faktorů. Pro realizátory těchto činností je někdy náročné pokračovat v této práci neúnavně dál, když výsledky jejich práce nejsou zřetelné hned.

Pro setrvání v ekovýchovném snažení je třeba sbírat sílu z drobných úspěchů. Například z toho, že děti z ekovýchovných programů i exkurzí odcházejí nadšené, nebo když učitelé vítají nově vzniklé pracovní listy a publikace a aktivně je využívají při výuce, když jsou učitelé i lektori po uspořádaném inspirativním semináři plní odhodlání učit děti více v přírodě, ale také když do výtvarné soutěže dorazí stovky zdařilých a nápaditých obrázků na motivy národního parku.

Osvěta a vzdělávání je nesporně významným úkolem správ národních parků. Během realizace projektů se to daří každý rok naplňovat i v našem národním parku novými aktivitami pro děti i dospělé, výstavami, tvorbou nových materiálů i naučných spotů o přírodě a řadou dalších činností.

Například v letošním roce v říjnu Správa národního parku České Švýcarsko ukončila projekt **Komiks Rozumovi**, ze kterého byl v závěru vydán již 3. díl osvětového komiksu, tentokrát s názvem: *Tadeáš na praxi v Národním parku České Švýcarsko*. Na jaře jsme úspěšně uzavřeli projekt **Údolím říčky Křinice všemi smysly**, díky kterému je v Kyjovském údolí nová naučná stezka dostupná i vozíčkářům.

>

> Už jen jeden rok poběží projekt **Regionální učebnice Národního parku České Švýcarsko – webová verze**. Jeho náplní je realizace odborných exkurzí pro děti i veřejnost (včetně zajištění dopravy), pořádání vzdělávacích seminářů pro pedagogy i lektory volnočasových aktivit. Vznikly další pracovní listy a připravují se webové stránky, kde budou pro děti, rodiče i učitele na jednom místě dostupné základní informace o Českém Švýcarsku, ale také všechny materiály ke stažení, případně odkazy na naučná videa.

Díky podpoře z projektů posouváme environmentální výchovu a osvětu v regionu každý rok o krok dál a věříme, že i v dalších projektových výzvách najdeme nová zajímavá témata a aktivity, pomocí kterých místním i návštěvníkům přiblížíme zase o něco blíže poslání našeho Národního parku České Švýcarsko.

Jarmila Judová

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí. www.mzp.cz, www.sfzp.cz

Ministerstvo životního prostředí

PROJEKTY Z NÁRODNÍHO PROGRAMU ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ V OBLASTI EVVO PŘI SPRÁVĚ NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO V LETECH 2018–2027

POŘADÍ	ROK ZÍSKÁNÍ DOTACE (realizace v následujících letech)	NÁZEV	CELKOVÉ FINANCE NA PROJEKT
1	2018–2020	PLŠÍKOVA UČEBNA I	1 121 600 Kč
2	2018–2020	ENVIRONMENTÁLNÍ PUBLIKACE SE ZAMĚŘENÍM NA DĚTSKÉ NÁVŠTĚVNÍKY ČESKÉHO ŠVÝCARSKA	732 520 Kč
3	2018–2019	NAUČNÁ STEZKA ČESKÁ SILNICE	1 149 887 Kč
4	2020–2023	ŠKOLA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO	1 126 535 Kč
5	2021–2022	KONCEPCE EVVO A VV	600 000 Kč
6	2022–2024	PLŠÍKOVA UČEBNA II	1 153 250 Kč
7	2022–2024	TISKOVINY PRO NÁVŠTĚVNÍKY NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO	1 165 500 Kč
8	2022–2025	ÚDOLÍM ŘÍČKY KŘINICE VŠEMI SMYSLY	1 117 599 Kč
9	2023–2025	KOMIKS ROZUMOVI	1 200 122 Kč
10	2023–2026	REGIONÁLNÍ UČEBNICE	1 349 558 Kč
11	2023–2026	TAJEMSTVÍ FERDINANDA NÁHLÍKA	1 359 044 Kč
12	2024–2027	OSVĚTA A VZDĚLÁVÁNÍ NÁVŠTĚVNÍKŮ NP ČŠ	2 351 580 Kč
13	2024–2027	MATERIÁLY PRO NÁVŠTĚVNÍKY NP ČŠ	1 219 438 Kč
CELKEM ZA PROJEKTY			15 646 633 Kč

Exkurze s Junior Rangery. © Jarmila Judová

Botanická exkurze na spáleništi. © Jakub Juda

BLÍŽE K EKOVÝCHOVNÝM PROJEKTŮM REALIZOVANÝM SPRÁVOU NP:
<https://www.npcs.cz/projekty-podporene-v-ramci-narodniho-programu-zivotni-prostredi>

POŽÁŘIŠTĚ ŽIJE!

Krajina národních parků České a Saské Švýcarsko, zasažená rozsáhlým požárem v létě 2022, se stala předmětem unikátního ekologického výzkumu. Vědci z celé řady institucí dlouhodobě sledují, jak se spáleniště samovolně regeneruje. Výsledky potvrzují, že příroda se zotavuje rychle, spálené plo-

chy zarůstají vegetací a objevila se i řada druhů živočichů specializovaných na život na spáleništi. Byly zaznamenány například nové druhy **pavouků** a zejména **hmyzu** pro zdejší oblast. Dokonce byl nalezen i nový druh brouka pro Českou republiku (kvapník *Amara kulti*). Vedle vysloveně „požárových

specialistů“ se však na spáleništi objevují i další druhy, které se v důsledku změny klimatu postupně šíří z teplejších oblastí dále na sever a na osluněných plochách požářiště nacházejí ideální podmínky pro svůj život.

Richard Nagel, Lukáš Blažej

Seznamte se
s některými
z nejzajímavějších
druhů bezobratlých
zaznamenaných
na požářišti:

Skákavka *Attulus saltator* – vzácný druh obývajících písčiny a skalní stepi. © Lukáš Blažej

Sklípkánek *Atypus affinis* – skrytý žijící druh obývajících podzemní nory. © Antonín Kůrka

Skálovka *Callilepis nocturna* – druh lovcí mravence a obývajících shořelé i přeživší borové lesy. © Antonín Kůrka

Saranče *Chorthippus pullus* – druh obývajících drobné písčité plochy, který se po požáru výrazně rozšířil. © Pavel Marhoul

Saranče *Calliptamus italicus* – sucho- a teplomilný druh šířící se v posledních letech i do vyšších poloh. © Pavel Marhoul

Pískorypka *Andrena agillissima* – sucho- a teplomilná včela zakládající si hnízda v syčkém substrátu. © Lukáš Blažej

Krasic ohňový (*Melanophila acuminata*) – vysoce specializovaný druh brouka kladoucí vajíčka do ještě doutnajících spáleného dřeva. © Lukáš Blažej

Kudlanka nábožná (*Mantis religiosa*) – druh, který se v současné době šíří z nejteplejších oblastí jižní Moravy dále na sever. © Richard Nagel

NÁRODNÍ PARK OSLAVIL 25. NAROZENINY

Společná fotografie bývalých i současných zaměstnanců Správy NP České Švýcarsko. © Marek Král

Celý letošní rok se nesl v duchu oslav 25. výročí vzniku Národního parku České Švýcarsko. Zorganizovali jsme řadu akcí pro veřejnost, otevřeli novou vyhlídkovou plošinu Fénix, připravili venkovní výstavu, dokončujeme fotografickou knihu atd. Ale letošní mimořádné výročí jsme se navíc rozhodli oslavit také s těmi, kteří již čtvrt století pečují, popř. v minulosti pečovali, o zdejší unikátní přírodu. Zorganizovali jsme tak historicky vůbec první slavnostní setkání současných i bývalých zaměstnanců Správy národního parku České Švýcarsko.

Během 25 let existence prošlo národním parkem více než sto šedesát zaměstnanců. Na setkání, které se uskutečnilo 18. září v reprezentativních prostorách děčínského zámku, se nás nakonec sešlo téměř devadesát! Dorazila i řada kolegyně a kolegů, kteří byli u samotných začátků národního parku v roce 2000, včetně prvního i druhého ředitele správy NP Zdeňka Patzeltla a Pavla Bendy.

Během bilanční prezentace jsme si připomněli důležité milníky ochrany přírody národního parku. Zavzpomínali jsme si i na kolegy, kteří již bohužel nejsou mezi námi, na významné osobnosti, které stály u vzniku národního parku, popř. se po dlou-

há léta významně podílely na budování jeho tváře. Dvě z těchto osobností, paní Natálie Belisová, historička a neúnavná propagátorka a ochránkyně místního kulturního dědictví, a pan Václav Nič, bývalý profesionální strážce, ale také dlouholetý značkař KČT, se pak dočkaly ocenění z rukou ředitele správy NP Petra Kříže a následně i dlouhých ovací od všech přítomných.

Celý slavnostní večer se nesl ve velmi pohodové a uvolněné atmosféře. K té přispěl i doprovodný hudební program připravený paní Veronikou Matysovou ve spolupráci s dalšími umělci z tohoto regionu. Paní Matysová dokonce složila pro tuto příležitost novou píseň, k níž, jak prozradila, čerpala inspiraci i během svých výletů do národního parku v rámci akcí pro veřejnost pořádaných správou NP. Zvlášť milým překvapením pak bylo vystoupení naší kolegyně Jany Holešinské, která si „stříhla“ několik hudebních čísel i se svou dcerkou Bárou ☺.

Po oficiálním programu byl čas i na neformální popovídání a vzpomínání nad sklenkou vína nebo třeba nad fotografiemi, které nám připomněly doby dávno minulé i žhavou přítomnost. V sále bylo vidět hloučky lidí, které se neustále mísily a přelézaly, bzučelo to jako v úle, ozývaly se

salvy smíchu. Každý si chtěl aspoň na chvíli popovídat s bývalými kolegy, které dlouhé roky neviděl. Čas příjemně plynul a kdyby nás zaměstnanci zámku diplomatically neupozornili, že už by také chtěli jít domů spát, řada z nás by asi vydržela na místě až do rána ☺.

Slavnostní večer se zkrátka vydařil a my už teď přemýšlíme, jak na něj někdy v budoucnosti navázat. Ukázalo se totiž, že takovéto akce mají svůj nezastupitelný význam při vytváření pocitu sounáležitosti zaměstnanců s národním parkem, ale i pro to, abychom poděkovali bývalým kolegům za vše, co pro ochranu zdejší nádherné přírody v minulosti vykonali.

Richard Nagel

Ředitel Správy NP Petr Kříž s oceněnými osobnostmi Natálií Belisovou a Václavem Ničem. © Marek Král

VĚDCI JEDNALI V ČESKÉM ŠVÝCARSKU O ROLI POŽÁRŮ V PŘÍRODĚ

Společná fotografie účastníků konference. © Michaela Helclová

Tři roky po největším lesním požáru v historii Česka se v Českém Švýcarsku uskutečnila mezinárodní konference **OHEŇ V EKOSYSTÉMECH STŘEDNÍ EVROPY**. Na Zámku Děčín se ve dnech 6. až 8. října 2025 sešlo zhruba 150 odborníků z České republiky i z celé Evropy, aby diskutovali o roli požárů v přírodě. Závěrečný den konference strávili účastníci v národním parku na místech zasažených požárem v roce 2022, případně na Havraní skále nedaleko Jetřichovic, kterou postihl požár již v roce 2006.

Konference propojila vědce, správce chráněných území i zástupce veřejné správy. „Lidé často považují požár jen za hrozbu, ale ve skutečnosti je to přirozený proces, který je součástí vývoje lesa a travních porostů a pomáhá zvyšovat jejich rozmanitost. Na konferenci jsme chtěli ukázat, že požárem vše nekončí – příroda se rychle zotavuje a oheň ji může i obohatit. Řízený požár může být nástrojem pro ochranu přírody a krajiny, ale i účinným protipožárním opatřením,“ připomněla Jana Müllerová z Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem.

Národní park České Švýcarsko se stal nedobrovolně modelovým územím, kde odborníci studují dopady rozsáhlého požáru na přírodu. Správa NP trvale hledá cesty, jak takto ničivým událostem do budoucna předcházet kvůli ochraně lidských životů a majetku, při současném naplňování

poslání národního parku. Zároveň se snaží propojovat odborníky, kteří se tématem ohně v přírodě zabývají z různých úhlů pohledu.

Konferenci společně uspořádaly Správa NP České Švýcarsko, Biologické centrum AV ČR, v. v. i., Botanický ústav AV ČR, v. v. i. a Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR.

Konference se konala pod záštitou ministra životního prostředí České republiky Petra Hladíka.

Více informací o konferenci viz <https://fire-ce.bc.cas.cz/en/cs>.

Richard Nagel
(s využitím tiskové zprávy Správy NP, autor: Tomáš Salov)

Terénní exkurze do lokality zasažené požárem v roce 2022. © Jan Chládek

Odborné přednášky. © Richard Nagel

Účastníci exkurze na spáleništi s přirozenou obnovou břízy bělokoré (*Betula pendula*). © Tomáš Salov

ZE ŽIVOTA JELENŮ A VLKŮ: EXKURZE V RÁMCI PROJEKTU INTERREG REDEMA

Jak se žije jelenům v lesích Českého a Saského Švýcarska? Jak ovlivňují obnovu lesa a jak naopak jejich život ovlivňují vlci, turisté či změny v krajině? Odpovědi hledá společný česko-německý projekt REDEMA, který odstartoval v březnu 2024 a potrvá do konce roku 2026. Jeho cílem je spojit síly obou národních parků ve výzkumu i následném managementu tohoto typického obyvatele středoevropských lesů.

Pohyb a chování jelenů a vlků jsou sledovány různými způsoby. Například pravidelně rozmístěnou sítí fotopastí, které díky pohybovým senzorům zachytí každého aktivního živočicha až do vzdálenosti 25 m od zařízení. Výzkumníci kromě fotopastí využívají i **telemetrické obojky**, které umožňují sledovat pohyb konkrétních zvířat. Díky nim lze u vlků zjistit velikost jejich teritorií, u jelenů domovské okrsky, tedy území, která využívají zejména pro sběr potravy a rozmnožování během roku. Zaznamenat tak lze i změny v chování zvířat během roku, či zkoumat, jak reagují na některé podněty. Doplňujícím zdrojem informací jsou pak laboratorní rozborů vlčího trusu či studium zbytků kořisti, které prozrazují, co tvoří jejich potravu, které druhy zvířat a v jakém poměru vlci loví.

V sobotu 13. září se sešli zájemci z řad veřejnosti ve Vysoké Lípě spolu s průvodkyněmi ze Správy NP České Švýcarsko na exkurzi k projektu REDEMA. V průběhu dne se účastníci exkurze dozvěděli zajímavosti ze života obou savců a ekologie lesa, seznámili se s metodami výzkumu, dokonce měli i možnost se zblízka podívat, jak funguje a jak se obsluhuje fotopast nebo se dozvěděli účel kontrolních a srovnávacích ploch (tzv. KSP – oplocené a neoplocené plo-

chy, kde se porovnává obnova lesa s vlivem zvěře a bez něj). Trasa vedla z parkoviště ve Vysoké Lípě, kolem Zámeckého vrchu přes Zámeček a zpět do Vysoké Lipy.

Přibližně padesát účastníků všech generací, doprovázených i několika čtyřnohými společníky, strávilo jeden z posledních teplých víkendů roku v lesích Českého Švýcarska – a odneslo si nejen pěkné zážitky, ale i nové poznatky. Projekt REDEMA tak propojuje vědu, ochranu přírody i vztahy s veřejností a pomáhá lépe pochopit, jak úzce jsou propojeny přirozené součásti přírody – vlk, jelen i les, a všichni zde mají důležitou roli.

Šimon Hrbek

Interreg

Kofinanciert von
der Europäischen Union
Spolufinancováno
Evropskou unií

Sachsen - Tschechien | Česko - Sasko

Ministerstvo životního prostředí

SAULA U DOLNÍ CHŘIBSKÉ

Hájovnu U Sauly postavil na pokyn knížete Kinského vyhlášený zednický mistr z Chřibské Franz Josef Herrmann. Ze sbírky Petra Zámešce

kamenný) pochází z roku 1725. Většina z nich se pak stavěla až v 19. století, kdy popudem k jejich zřizování bylo nařízení zemské vlády z roku 1820, podle kterého se na všech křižovatkách mají umístit rozcestníky. Šipky na některých z nich dodnes ukazují i k nám do Čech.

Karel Stein

Bývalá hospoda Saula. Ze sbírky Petra Zámešce

Kamenný rozcestník u Sebnitz stojí při historické komunikaci a ukazuje cestu do Mikulášovic, německy Nixdorf. René Prokopy

Pomístní a místní jména v sobě často ukrývají zajímavé informace pro regionální historii i jiné vědní obory. Příkladem je název „Saula“ nebo „U Sauly“ při silnici mezi Doubicí a Dolní Chřibskou. Toto zlidovělé jméno pochází z němčiny, kde „Säule“, spisovně „Säule“, znamená sloup. Oficiální název této křižovatky zní „U Sloupu“ a uvádějí ho kromě zlidovělého názvu například také mapy národního parku.

Že tam sloup skutečně stával, se dozvídáme ze zprávy knížecího nadlesního Karla Lohwassera. Ve svém příspěvku z roku 1937 píše tento znalec Českého Švýcarska, že se jednalo o silný, černožlutě nabarvený dřevěný sloup. Protože zde odbočuje Purkartická (Budersdorfská) silnička směrem k Tokání, vžilo se pro toto rozcestí jméno „Budersdorfer Säule“ nebo krátce „Säule“. Dále dodává, že příhraniční oblast byla vždy – zvláště v dobách krizí – pod ztřeštěným dohledem státních orgánů. Aby se při kontrolách legitimovaný nemohl vymlouvat, že neví, kde se nachází, stavěly se podobné dřevěné sloupy při častěji využívaných cestách či silnicích.

Křižovatka s hájovnou, postavenou v roce 1880, měla do konce druhé světové války ještě druhý název, a to „Lerchenschänke“. Ten pochází od podnikavého zedníka Lercheho, který si zde v době stavby panské hájovny zřídil malé občerstvení. Koncese později přešla na hájovnu, které se od té doby také začalo říkat „Lerchenschänke“, tedy Lercheho krčma. Hájovna (patřící českokamenickému panství Kinských) se stala oblíbeným výletním místem s venkovním posezením, kde se čepovalo pivo dovážené z panského pivovaru v České Kamenici. Dnes slouží bývalá hájovna národnímu parku jako sezonní informační středisko.

Dřevěný sloup se směrovkami již dávno odnesl čas. Podobný osud měl i sloup, který stával při rozcestí, kde se setkávají silnice z Ludvíkovic, Srbské Kamenice a Kámenu. Křižovatka se podle německého jména obce Kámen nazývala „Heidensteiner Säule“.

V sousedním Saském Švýcarsku mají o historických rozcestnících větší povědomí. Již v roce 1682 nařídil saský kurfiřt Johann Georg III. stavění sloupů, které byly zpočátku dřevěné; nejstarší dochovaný (již

Zadržování vody v krajině - vytvořením soustavy drobných hrází, tůňek a meandrů jsme v okolí České silnice umožnili rozlítí vody v celé šíři údolí a výrazně jsme zpomalili její odtok do říčky Křinice. Marek Král

Českosaské
ŠVÝCARSKO

České Švýcarsko - zpravodaj Správy
Národního parku České Švýcarsko

Ročník 24, číslo 2/2025.

Vyšlo v prosinci 2025.

NEPRODEJNÉ

www.npcs.cz